

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล

กลุ่มประชากร

กลุ่มประชากรที่นำมาเพื่อจะคัดเลือก เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ชั้นปีที่ ๑ และลงทะเบียนเรียนวิชาเคมีปฏิบัติ ๑ ประจำภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๒ จำนวน ๑๔๔ คน มีอายุระหว่าง ๑๗ - ๒๔ ปี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบทดสอบ ๓ ชุดด้วยกันคือ

๑. "แบบสอบวัดความกล้าแสดงออกระดับวิทยาลัย" ผู้วิจัยได้แปลและดัดแปลงจาก The College Self Expression Scale ของ John P. Galassi, James S. DeLo, Merna D. Galassi และ Sheila Bastein.

๑.๑ ลักษณะของแบบสอบถาม แบบสอบถามชุดนี้มีจำนวน ๔๐ ข้อ แต่ละข้อเป็นแบบมาตราประเมินค่า (Rating Scale) ตาม Likert Scale Format ผู้ตอบจะตอบคำถามว่าในสถานการณ์ของแต่ละข้อ ผู้ตอบเคยปฏิบัติบ่อยครั้งเพียงใด และให้ขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ดังตัวอย่าง

ข้อ ๐ : คุณรู้สึกลำบากใจในการที่จะขอร้องไห้เพื่อนช่วยทำอะไรให้คุณ

ทุกครั้ง	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	แทบจะไม่เคยเลย
	✓			

๑.๒ เกณฑ์การให้คะแนน ให้คะแนนตามเกณฑ์ของผู้สร้างแบบสอบถาม ดังนี้

ถ้าข้อความใด ที่ต้องการคำตอบว่า "ทุกครั้ง" ซึ่งจะหมายถึง การไม่กล้าแสดงพฤติกรรมออกมา ข้อความนั้นจะมีคะแนนเป็น ๐, ๑, ๒, ๓ และ ๔ จากสเกล ทุกครั้ง บ่อยครั้ง นาน ๆ ครั้ง และแทบจะไม่เคยเลย ตามลำดับ เช่น

ข้อ ๑. คุณรู้สึกลำบากใจในการที่จะขอร้องให้เพื่อนช่วยทำบางสิ่งบางอย่างให้คุณ

	ทุกครั้ง	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	แทบจะไม่เคยเลย
การให้คะแนน	๐	๑	๒	๓	๔

ถ้าข้อความใด ที่ต้องการคำตอบว่า "ทุกครั้ง" ซึ่งจะหมายถึง การกล้าแสดงพฤติกรรมออกมา ข้อความนั้นจะมีคะแนนเป็น ๔, ๓, ๒, ๑ และ ๐ จากสเกล ทุกครั้ง บ่อยครั้ง นาน ๆ ครั้ง และแทบจะไม่เคยเลย ตามลำดับ เช่น

ข้อ ๒. เมื่อคุณพบว่าของที่ที่คุณซื้อมาผิดราคา คุณจะนำของไปเปลี่ยน

	ทุกครั้ง	บ่อยครั้ง	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	แทบจะไม่เคยเลย
การให้คะแนน	๔	๓	๒	๑	๐

เมื่อให้คะแนนแต่ละข้อแล้ว นำคะแนนมารวมกัน เป็นคะแนนของผู้ตอบแต่ละคน ผู้ที่ได้คะแนนน้อยกว่า ๔๘ แสดงว่ามีการแสดงออกในพฤติกรรมที่เหมาะสมน้อย ส่วนผู้ที่ได้คะแนนมากกว่า ๔๘ แสดงว่ามีการแสดงออกในพฤติกรรมที่เหมาะสมมาก

๑.๓ คุณภาพของแบบสอบถาม

ในปี ๑๙๗๔ กาแลสซีและคณะ (Galassi, et al) ได้สร้าง "แบบสอบวัดความกล้าแสดงออกระดับวิทยาลัย" ขึ้นเรียกว่า The College Self - Expression Scale หรือเรียกย่อ ๆ ว่า CSES ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหา ๓ ด้าน ได้แก่ การกล้าแสดงพฤติกรรมออกมาในด้านบวก (positive assertiveness) เช่น การยกย่องชมเชย การแสดงความชื่นชม การกล้าแสดงพฤติกรรมออกมาในด้านลบ (negative assertiveness) เช่น การแสดงความโกรธเป็นต้น และการยืนยันตามความคิดของตนเองตลอดจนการกล้าปฏิเสธ (self - affirmation, self - denial) เช่น สามารถยืนหยัดต่อสู้เพื่อสิทธิของตนเอง สามารถปฏิเสธการขอร้องที่ไม่มีเหตุผลได้ เป็นต้น แบบสอบชุดนี้ได้ดัดแปลงมาจากผลงานของ ลาซารัส (Lazarus, 1971), โวลเป้ (Wolpe, 1969) และโวลเป้กับลาซารัส (Wolpe and Lazarus, 1966) ผู้สร้างแบบสอบได้นำแบบสอบไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) กับกลุ่มตัวอย่าง ๒ กลุ่ม คือกลุ่มนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชาจิตวิทยาเบื้องต้น จำนวน ๕๑ คน และกลุ่มนักศึกษาที่เริ่มศึกษาในระดับบัณฑิตวิทยาลัย จำนวน ๔๗ คน นักศึกษาทั้งสองกลุ่มศึกษาอยู่ที่มหาวิทยาลัยเวอร์จิเนียตะวันตก ด้วยวิธีทดสอบซ้ำ (Test - Retest) โดยเว้นระยะเวลาห่างกัน ๒ สัปดาห์ ผลปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่น .๘๔ และ .๘๐ ตามลำดับ ในขณะที่เดียวกันได้นำแบบสอบไปหาค่าความตรง (Validity) กับนักศึกษาฝึกสอนที่กำลังศึกษาอยู่ที่วิทยาลัยแฟร์มอนต์ (Fairmont State College) ซึ่งเป็นนักศึกษาฝึกสอนในระดับประถมศึกษา จำนวน ๔๑ คน และในระดับมัธยมศึกษาอีกจำนวน ๔๒ คน ด้วยวิธีวัดความตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity) โดยให้นักศึกษาทั้ง ๒ กลุ่มทำแบบสอบ The College Self - Expression Scale (CSES) กับ The Adjective Check List (ACL) (Gough and Feilbrun, 1965) ปรากฏว่าแบบสอบทั้งสองมีความสัมพันธ์กันทั้งทางบวกและทางลบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ผู้สร้างแบบสอบได้นำไปหาค่าความตรงตามสภาพ (Concurrent Validity) กับนักศึกษาจำนวน ๑๒๑ คน ด้วยวิธีการให้นักศึกษาประเมินตนเองเกี่ยวกับการแสดงออกในพฤติกรรมที่เหมาะสม และขณะเดียวกันก็ให้ครูที่เลี้ยง (Supervisor) ประเมินการแสดงออกในพฤติกรรมที่เหมาะสมของนักศึกษาด้วย แล้วนำคะแนนทั้ง ๒ ชุดมาหาความสัมพันธ์กัน ปรากฏว่าคะแนนจากนักศึกษาประเมินตนเองและของครูที่เลี้ยง มีความสัมพันธ์กันอย่าง

มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ค่อนข้างต่ำ ($r = 0.19, p < .04$)^๑

ถึงแม้ว่าการหาความตรงตามสภาพ (Concurrent Validity) ในครั้งแรกจะมีค่าความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญก็จริง แต่ค่าความสัมพันธ์นั้นค่อนข้างต่ำ ดังนั้น กาแลสซีและ การแลสซี (Galassi and Galassi) จึงได้นำแบบสอบ CSES มาหาค่าความตรงใหม่ โดยใช้ ผู้ให้คำปรึกษาประจำหอพักที่มหาวิทยาลัยเวอร์จิเนียตะวันตกจำนวน ๔ คน ประเมินการแสดงออก ในพฤติกรรมที่เหมาะสมของนักศึกษาที่ประจำอยู่ที่หอพัก เป็นชาย ๒๔ คน หญิง ๔๗ คน และขณะเดียวกันก็ให้นักศึกษาได้ทำแบบสอบ CSES ด้วย ผลปรากฏว่าการประเมินของผู้ให้คำปรึกษาประจำหอพัก และการประเมินตนเองของนักศึกษามีค่าความสัมพันธ์ ๐.๓๓, $p < .๐๐๕$ ^๒

ในปี ๑๙๗๖ กาแลสซีและคณะ (Galassi, et al.) ได้หาความตรงของแบบสอบ CSES อีกครั้งหนึ่งโดยเปรียบเทียบกับพฤติกรรมที่แสดงออกด้านความวิตกกังวล (anxiety) ความห่างของระยะเวลาในการโต้ตอบ (response latency) ความคงทนของการประสานสายตา (eye contact) ขณะที่มีการแสดงบทบาทสมมุติ (Role playing) ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ศึกษาอยู่ที่มหาวิทยาลัย North Carolina เมือง Chapel Hill จำนวน ๕๑๔ คน ผลปรากฏว่าคะแนนที่ได้จากแบบสอบ CSES และพฤติกรรมที่แสดงออกด้านความห่างของระยะเวลาในการโต้ตอบ และทางด้านการประสานสายตามีค่าสหสัมพันธ์ ๐.๔๔ และ ๐.๕๕ ตามลำดับ ค่าเฉลี่ยของการหาความตรงด้านเนื้อหา (content) มีค่า ๐.๕๔ นอกจากนี้ยังพบว่ากลุ่มนักศึกษาที่ได้คะแนนจากแบบสอบ CSES

^๑John P. Galassi, James S. DeLo, Merna D. Galassi, and Sheila Bastien, "The College Self Expression Scale : A Measure of Assertiveness," Behavior Therapy 5 (1974) : 165 - 171.

John P. Galassi and Merna D. Galassi, "Validity of A Measure of Assertiveness;" Journal of Counseling Psychology 21 : 3 (1974) : 248 - 250.

ต่ำ ปานกลาง และมากจะมีความแตกต่างกันในด้านการประสานสายตา ด้านการแสดงออกใน พฤติกรรมที่เหมาะสม และความวิตกกังวล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ^๑

ในปี ๑๙๗๗ Weiskott และ Cleland (Weiskott and Cleland) ได้นำแบบสอบ The College Self - Expression Scale (CSES) ไปหาความสัมพันธ์กับแบบสอบ Rathus Assertiveness Schedule (RAS) โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๔๖ คน พบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ($r = .52$)^๒ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า แบบสอบชุดนี้มีความ เชื่อมั่นและความตรงพอที่จะนำมาใช้ในการวิจัย

๒. แบบสำรวจบุคลิกภาพทางด้านเก็บตัว - แสดงตัว ซึ่งสร้างโดย ชูศักดิ์ ชัมภลสิติก (๒๕๑๓) ซึ่งเป็นงานวิจัยประกอบการศึกษาระดับปริญญาตรี Foundation of Measurement วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร

๒.๑ ลักษณะของแบบสอบ แบบสอบชุดนี้มีจำนวน ๔๔ ข้อ แต่ละข้อเป็นแบบ มาตรการประเมินค่า (Rating Scale) มีอยู่ ๗ สเตลด้วยกัน แบบสอบประกอบด้วยข้อความที่แสดง พฤติกรรมต่าง ๆ ทั้งในด้านเก็บตัวและแสดงตัว ผู้ตอบจะเลือกตอบว่าในคำถามแต่ละข้อนั้นตรงกับ พฤติกรรมที่แท้จริงของผู้ตอบหรือไม่ เพียงใด และให้ขีดเครื่องหมาย X ทับไปบนตัวเลขของแต่ละข้อ ตัวอย่างเช่น

	ไม่ใช่		ใช่			
	(มากน้อยเรียงตามลำดับ		มากน้อยเรียงตามลำดับ			
ข้าพเจ้าเป็นคนเข้ากับผู้อื่นได้ง่าย	๓	๒	X	๑	๒	๓

^๑ John P. Galassi, James G. Hollandsworth, Jr., J. Catherine Radecki, Melvin L. Gay, Mary Ruth Howe, and Claiborne L. Evans, "Behavioral Performance in the Validation of An Assertiveness Seale," Behavior Therapy 7 (1976) : 447 - 452.

^๒ Gerald N. Weiskott and Charles C. Cleland, "Assertiveness, Territoriality, and Personal Space Behavior as a Function of Group Assertion Training" p. 112.

๒.๒ เกณฑ์การให้คะแนน ให้คะแนนตาม เกณฑ์ของผู้สร้างแบบสอบดังนี้

ถ้าคำถามข้อใดมีลักษณะคำตอบว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัวต้องตอบว่า "ใช่" แต่ละหมายเลข ก็จะมีค่า ๑, ๒, ๓, ๔, ๖ และ ๗ คะแนนตามลำดับ แต่ถ้าคำถามข้อใดมีลักษณะคำตอบว่า ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัวต้องตอบว่า "ใช่" แต่ละหมายเลขก็จะมีค่า ๗, ๖, ๔, ๓, ๒ และ ๑ คะแนนตามลำดับ ซึ่งในแบบสอบชุดนี้จะมีคำถามทั้งแบบบุคลิกภาพเก็บตัว และแสดงตัวชนิดละ ๒๔ ข้อ รวมเป็น ๔๘ ข้อ ตัวอย่าง

	ไม่ใช่			ใช่			
ข้อ ๑. ข้าพเจ้าเป็นคนชอบเข้าสังคม	๓	๒	๑	/	๕	๒	๓
การให้คะแนน	๑	๒	๓		๔	๖	๗
ข้อ ๒. ข้าพเจ้าไม่ยอมอยู่กับคนหมู่มาก	๓	๒	๑	/	๑	๕	๓
การให้คะแนน	๗	๖	๕		๓	๒	๑

เมื่อให้คะแนนครบทุกข้อแล้ว นำคะแนนมารวมกันเป็นคะแนนของผู้ตอบแต่ละคน ผู้ที่ได้คะแนนน้อยกว่า ๒๒๒ คะแนน แสดงว่ามีบุคลิกภาพค่อนข้างเก็บตัว ส่วนผู้ที่ได้คะแนนมากกว่า ๒๒๒ แสดงว่ามีบุคลิกภาพค่อนข้างเป็นแบบแสดงตัว

๒.๓ คุณภาพของแบบสอบ

ในปี พ.ศ. ๒๕๑๓ ชูศักดิ์ ชัมภลสิทธิ์ ได้สร้างและนำแบบสำรวจบุคลิกภาพ ไปหาค่าความ เชื่อมั่นของ เครื่องมือกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ จำนวน ๕๐ คน ด้วยวิธีแบ่งครึ่ง (Split - half Method) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น .๘๘ และได้ค่าสัมประสิทธิ์ของ ความตรง .๖๔

ชูศักดิ์ ชัมภลสิทธิ์, "การสร้างแบบสำรวจบุคลิกภาพแสดงตัวและเก็บตัว," งานวิจัย ประกอบการศึกษาวิชา Foundation of Measurement (วิทยาลัยวิชาการศึกษา) ๒๕๑๓.

ในปี พ.ศ. ๒๕๑๔ มลวิภา สุวรรณมาลัย ได้นำเครื่องมือไปหาคำความเชื่อมั่นกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ และมัธยมศึกษาปีที่ ๓ จำนวน ๖๗๔ คน ด้วยวิธีเดียวกันและได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น .๖๗^๑

๓. เครื่องมือวัดค่านิยมทางไมตรีสัมพันธ์ สร้างโดย ดร.วีรยุทธ วิเชียรโชติ และนิสิตปริญญาโทสาขาวิชาศิลปวิทยาการศึกษาระดับปริญญาตรี เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๓ และต่อมาในปี ๒๕๑๔ วลัย หลีสันติพงศ์ ได้นำมาดัดแปลง

๓.๑ ลักษณะของเครื่องมือ เครื่องมือชุดนี้มีอยู่ ๒๔ ข้อ แต่ละข้อเป็นแบบมีตัวเลือก ๔ ตัวเลือก ผู้ตอบจะอ่านข้อความในแต่ละข้อและคิดว่า ถ้าประสบเหตุการณ์เช่นนั้นแล้วผู้ตอบจะเลือกคำตอบใด โดยให้เขียนวงกลมล้อมรอบตัวอักษรหน้าคำตอบนั้นเพียงคำตอบเดียว ตัวอย่างเช่น

ข้อ ๑. ถ้ามีเพื่อนคนหนึ่งมาขอยืมเงินท่าน ๕๐ บาท ขณะนั้นท่านมีเงินอยู่ ๖๐ บาท ท่านจะทำอย่างไร

- ก. ปฏิเสธ
- ข. ขอผิดไว้ให้วันหลัง
- ค. ให้ยืมตามที่เขาต้องการ
- ง. บอกว่าเรามีเงินเพียง ๖๐ บาท แบ่งกันคนละ ๓๐ บาทก็แล้วกัน
- จ. บอกว่าเราจำเป็นต้องใช้เงินวันนี้ขอให้ไปยืมคนอื่นก่อน

๓.๒ เกณฑ์การให้คะแนน ให้คะแนนตามเกณฑ์ของผู้สร้างแบบสอบ คำตอบที่มีลักษณะไมตรีสัมพันธ์สูงให้ข้อละ ๔ คะแนน ลักษณะคำตอบที่มีไมตรีสัมพันธ์รองลงมาให้คะแนนลดหลั่นลงไปตามลำดับเป็นข้อละ ๔, ๓, ๒ และ ๑ คะแนน ตัวอย่าง

มลวิภา สุวรรณมาลัย, "ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบเก็บตัวและแบบแสดงตัวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์" หน้า ๔๔.

- ข้อ ๑. ท่านฝากเพื่อนชื่อของอย่างหนึ่งแต่เพื่อนชื่อมาให้ไม่ถูกใจ ท่านจะทำอย่างไร
- ก. รับของมาและแสดงให้เห็นว่าถูกใจทั้งคำพูดและสีหน้า
 - ข. รับของมาและแสดงให้รู้ทางสีหน้าว่าไม่ถูกใจ
 - ค. รับของมาทั้ง ๆ ที่ไม่ถูกใจแต่ไม่ต่อว่าอะไร
 - ง. รับของมาพร้อมทั้งต่อว่านิดหน่อย
 - จ. ต่อว่าว่าไม่ถูกใจจะเอาไปคืน

การให้คะแนน คำตอบ ก = ๕, ข = ๓, ค = ๔, ง = ๒, จ = ๑

เมื่อให้คะแนนครบทุกข้อแล้ว นำคะแนนมารวมกันเป็นคะแนนของผู้ตอบแต่ละคน ผู้ที่ได้คะแนนน้อยกว่า ๑๑๑ จะจัดว่าเป็นผู้มีบุคลิกภาพแบบไมตรีสัมพันธ์ต่ำ ส่วนผู้ที่ได้คะแนนมากกว่า ๑๑๑ จะจัดว่าเป็นผู้มีบุคลิกภาพแบบไมตรีสัมพันธ์สูง

๓.๓ คุณภาพของแบบสอบถาม

วิรุญธร วิเชียรโชติ และคณะ ได้นำแบบสอบถามนี้ไปทดลองใช้ในปี พ.ศ. ๒๕๑๓ กับกลุ่มตัวอย่าง ๔ ประเภท ได้แก่ชาวบ้านในจังหวัดราชบุรี สุพรรณบุรี กาญจนบุรี สมุทรปราการ จำนวน ๑๕๐ คน นิสิตในกรุงเทพฯ ๑๐๐ คน นิสิตในต่างจังหวัด ๑๐๗ คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดสมุทรปราการจำนวน ๑๕๒ คน ข้าราชการอยู่ในกรุงเทพฯ และสมุทรปราการ ๕๐ คน แล้วนำข้อมูลที่ได้นำวิเคราะห์พบว่ามีความจำแนก ด้วยการทดสอบค่าที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญอย่างน้อยที่ระดับ .๐๕ หากค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีแบ่งครึ่งพบว่ามีความที่ .๕๐ หากค่าความตรงโดยเทียบกับแบบสอบถามความคิดสร้างสรรค์ที่ ทรุทธิ เดชกำแหง แปลมาจากแบบสอบถามนิโชตา ที่ทอร์แรนซ์ ปรับปรุงใหม่ พบว่ามีความสัมพันธ์กันในทางลบตรงตามทฤษฎีไมตรีสัมพันธ์

ในปี พ.ศ. ๒๕๑๔ ประสิทธิ์ ชั่วคลี ได้นำแบบสอบถามนี้ไปหาค่าความเชื่อมั่นกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน ๔๑๖ คน ด้วยวิธี

แบ่งครึ่ง ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .๘๘ และวัดความตรงตามสภาพกับแบบสอบถามความคิดสร้างสรรค์ของวอลแลคและโคเคน พบว่ามีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ .๗๔^๑

ในปี ๒๕๑๔ เช่นเดียวกัน วิราพร เทพวีระวงศ์ ได้นำแบบสอบถามนี้ไปใช้กับนิสิตชั้นปีที่ ๓ ของวิทยาลัยวิชาการศึกษา พระนคร ในปีการศึกษา ๒๕๑๓ จำนวน ๖๘ คน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์พบว่าค่าอำนาจจำแนกจากการทดสอบค่าที (t-test) มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๑ เป็นจำนวน ๒๖ ข้อ และที่ระดับ .๐๕ จำนวน ๒ ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .๖๔ มีความตรงร่วมสลับกับแบบสอบถามเกรงใจของวีรยุทธ วิเชียรโชติ และคณะ ซึ่งแบบสอบถามเกรงใจนี้ วีรยุทธ อ้างว่ามีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .๘๗ และมีความตรงเชิงโครงสร้าง วิราพรพบว่าแบบสอบถามตรีสัมพันธ์มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับแบบสอบถามเกรงใจในทางบวก คือ มีค่าเท่ากับ .๗๓^๒

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาได้ดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

๑. ขั้นเตรียมเครื่องมือและสถานที่

๑.๑ ผู้วิจัยได้แปล "แบบสอบถามวัดความกล้าแสดงออกระดับวิทยาลัย(The College Self Expression Scale) ของกาแลสซีและคณะ(Galassi, et al.) เป็นภาษาไทย พร้อมกับดัดแปลงข้อความบางประการในบางข้อ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพของคนไทย เช่น เปลี่ยนจากเงินดอลลาร์ เป็นเงินบาท เป็นต้น และผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความตรงทางด้านเนื้อหา (Content Validity) จากการแปลและการดัดแปลงดังกล่าวด้วยการนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้าน

^๑ประสิทธิ์ บัวคลี่, "การศึกษาเปรียบเทียบความวิตกกังวล ความเกรงใจ และความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนไทยในต่างจังหวัด ในกรุงเทพฯและในโรงเรียนนานาชาติ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓," หน้า ๖๘.

^๒วิราพร เทพวีระวงศ์, "ความเกรงใจกับพฤติกรรมการแก้ปัญหากลุ่ม," (ปริทัศน์นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, ๒๕๑๔) หน้า ๓๖ - ๓๗.

ภาษาและจิตวิทยา ๔ ท่าน คือ ดร.พรพรรณราย ทรัพย์ประภา และ ดร.โสรัทธ์ โพธิแก้ว จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; ดร.สุพล เล็กสกุล, ผศ.กัลยา เล็กสกุล จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน และ ดร.รัชสี บูรณสิงห์ จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง ข้อความที่แปลหรือตัดแปลงแล้วในแต่ละข้อกระทง มีลักษณะเช่นเดียวกับต้นฉบับภาษาอังกฤษ และจากผลการตรวจสอบดังกล่าว ผู้วิจัยก็นำมาปรับปรุงบ้างบางประการเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยต่อไป

๑.๒ เครื่องมือวัดค่านิยมทางไมตรีสัมพันธ์นั้นผู้วิจัยได้ติดต่อขออนุญาตนำมาใช้โดยตรงจาก ดร.วีรยุทธ วิเชียรโชติ

๑.๓ เทปบันทึกภาพ (Videotape) ผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในการซื้อให้จำนวน ๒ ชุด ๒ ราคา ๓,๕๕๐ บาท

๑.๔ สถานที่ อุปกรณ์ที่ใช้กับเทปบันทึกภาพ และเจ้าหน้าที่ควบคุมเครื่องได้รับความช่วยเหลือจากภาควิชาโสตและทัศนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ในชั้นทดลองฝึก Pilot Study) และจากหน่วยโสตทัศนศึกษาของโรงเรียนมัธยมสาธิตรามคำแหง มหาวิทยาลัยรามคำแหง (ในชั้นการฝึกเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล)

๒. ชั้นทดลองใช้เครื่องมือ ในการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ นั้น ผู้วิจัยได้นำแบบสอบทั้ง ๓ ชุดคือ "แบบสอบวัดความกล้าแสดงออกระดับวิทยาลัย" แบบสำรวจบุคลิกภาพทางด้านเก็บตัว - แสดงตัว และเครื่องมือวัดค่านิยมทางไมตรีสัมพันธ์ไปให้นักนิสิตคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน จำนวน ๑๔ คน นิสิตจากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน ๒๔ คน รวมเป็น ๔๓ คนตอบแบบสอบ แล้วนำข้อมูลมาหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการทดสอบซ้ำ (Test-Retest) โดยเว้นระยะเวลาทดสอบครั้งที่ ๑ และครั้งที่ ๒ ห่างกันเป็นเวลา ๓ สัปดาห์

ผลปรากฏว่า

แบบสอบวัดความกล้าแสดงออกระดับวิทยาลัยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .๘๘

แบบสำรวจบุคลิกภาพทางด้านเก็บตัว-แสดงตัวมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .๖๘

เครื่องมือวัดค่านิยมทางไมตรีสัมพันธ์มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .๘๑

๓. ขั้นทดลองฝึก (Pilot Study)

ในขั้นทดลองฝึกนี้ ผู้วิจัยได้ทำการทดลอง ๒ ครั้ง คือ

ครั้งที่ ๑ กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตหญิงจากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒ คน และนักศึกษาหญิงจากคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ๖ คน รวม ๘ คน นิสิตนักศึกษาเหล่านี้ได้มาจากอาสาสมัคร โดยมี ดร.พรณราย ทวีพะประภา เป็นผู้นำในการฝึก และผู้วิจัยเป็นผู้ช่วยในการฝึกเพื่อผู้วิจัยจะได้มีโอกาสรียนรู้และได้ฝึกการเป็นผู้นำกลุ่มในการทำวิจัยต่อไป (ดูคะแนนได้จากภาคผนวก ก.)

ครั้งที่ ๒ กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตหญิงที่ลงทะเบียนเรียนวิชากระบวนการกลุ่ม (Group Process) ของภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประจำภาคฤดูร้อน ปีการศึกษา ๒๕๖๑ ซึ่งเป็นนิสิตหญิงจากคณะอักษรศาสตร์ ๘ คน จากคณะรัฐศาสตร์ ๒ คน รวม ๑๐ คน นิสิตเหล่านี้ได้มาจากการสุ่มจากกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย (Mean) ของ "แบบสอบวัดความกล้าแสดงออกระดับวิทยาลัย" แบบสำรวจบุคลิกภาพทางด้านเก็บตัว-แสดงตัว ($\bar{X} = 1.09$ และ 209 ตามลำดับ) แต่มีคะแนนจากเครื่องมือวัดค่านิยมทางไมตรีสัมพันธ์สูงกว่าค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 70$) และนิสิตทุกคนต้องอาสาสมัครด้วย ในการฝึกครั้งนี้ ผู้วิจัยเป็นผู้นำในการฝึกและมีอุไร สิงห์โต เป็นผู้ช่วยในการฝึก (ดูคะแนนได้จากภาคผนวก ก.)

๔. ขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูล

๔.๑ กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาหญิงที่มีอายุระหว่าง ๑๘ - ๒๒ ปี หรือมีอายุเฉลี่ย ๑๘ ปี ๘ เดือน จากคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งลงทะเบียนเรียนวิชาเคมีปฏิบัติ ๑ ประจำภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๒ จำนวน ๓๐ คน นักศึกษาหญิงเหล่านี้ได้มาจากผู้ที่อาสาสมัครในครั้งแรกจำนวน ๑๘๔ คน และผู้วิจัยได้คัดเลือกออกเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้เกณฑ์ดังนี้ คือ

๑. เป็นผู้ที่มีคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยจาก "แบบสอบวัดความกล้าแสดงออกระดับวิทยาลัย" และแบบสำรวจบุคลิกภาพทางด้านเก็บตัว-แสดงตัว ($\bar{X} = 98$ และ 222 คะแนนตามลำดับ)
๒. เป็นผู้ที่มีคะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยของเครื่องมือวัดค่านิยมทางไมตรีสัมพันธ์ ($\bar{X} = 72$ คะแนน)

ส่วนนักศึกษาหญิงผู้ใดที่ไม่ได้คะแนนตามเกณฑ์นี้ก็จะมิได้รับการคัดเลือกเข้ามาเป็น-
กลุ่มตัวอย่าง ต่อจากนั้น ผู้วิจัยจึงได้แบ่งนักศึกษาทั้ง ๓๐ คน ดังกล่าวด้วยการสุ่มแบบง่าย ๆ
ออกเป็นกลุ่มทดลอง ๑๕ คน และกลุ่มควบคุม ๑๕ คน

๔.๒ ขั้นการฝึกพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออก (Assertive Training)

นักศึกษาที่เป็นกลุ่มทดลองซึ่งมีจำนวน ๑๕ คน แบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม กลุ่มที่ ๑
มีจำนวน ๗ คน และกลุ่มที่ ๒ มีจำนวน ๘ คน ส่วนกลุ่มควบคุมมิได้รับการฝึกใด ๆ

กลุ่มที่ ๑ ผู้วิจัยได้นัดให้ไปพบกันที่ห้องโสตทัศนศึกษา ของโรงเรียนมัธยมสาธิต
รามคำแหง มหาวิทยาลัยรามคำแหง ทุกวันพุธ เวลา ๑๓.๓๐ - ๑๖.๓๐ น. ส่วนกลุ่มที่ ๒
พบกันทุกวันพฤหัสบดี เวลา ๑๓.๓๐ - ๑๖.๓๐ น. สถานที่เช่นเดียวกัน นักศึกษาเหล่านี้ ได้รับการ
ฝึกสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง ครั้งละประมาณ ๒ ชั่วโมง เป็นเวลา ๔ สัปดาห์ติดต่อกัน โดยมีผู้วิจัยเป็น
ผู้นำในการฝึกเอง และ อุไร สิงห์โต เป็นผู้ช่วยในการฝึก ด้วยวิธีการที่ดัดแปลงมาจากขั้นตอนของ
David L. Sansbury^๑ ซึ่งได้แบ่งการฝึกออกเป็น ๔ session ด้วยเทคนิคต่าง ๆ เช่น
การให้คำแนะนำ (Instructional Coaching) การแสดงตัวอย่าง (Modeling) การแสดง
บทบาทสมมติ (Role - playing) การซ้อมบทบาทของพฤติกรรม (Behavior rehearsal)
การให้สิ่งเสริมแรง (Reinforcement) และการทำการบ้าน (Assigning homework)
 เป็นต้น

สำหรับขั้นตอนในการฝึกของแต่ละครั้ง (session) สามารถสรุปย่อ ๆ ได้ดังนี้
session ที่ ๑

- ผู้นำในการฝึก (ซึ่งเป็นผู้วิจัยเอง) แนะนำให้สมาชิกได้รู้จักกัน
- ผู้นำในการฝึกอธิบายให้สมาชิกได้เข้าใจความหมายและความแตกต่างของพฤติกรรม
ที่เหมาะสมในการแสดงออก (assertive training) พฤติกรรมก้าวร้าว (aggressive) และ
พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก (Non - assertive) พร้อมทั้งมีตัวอย่างประกอบด้วยการสาธิตจาก
การแสดงจริง

^๑David L. Sansbury, "Assertive training in Groups," pp. 117 - 122.

- ให้ผู้เข้ารับการฝึกบันทึกสถานการณ์ที่ตนเองกำลังมีปัญหในเรื่องของความไม่กล้าแสดงออกในปัจจุบัน หรือในอดีตที่ยังแก้ปัญหไม่ได้ และอยากจะแก้ไขมาคนละ ๓ สถานการณ์ พร้อมทั้งให้เล่าประสบการณ์นั้น ๆ อย่างย่อ ๆ

- ผู้นำในการฝึกและผู้ช่วย ยกตัวอย่างสถานการณ์บางสถานการณ์ของสมาชิกขึ้นมา และแสดงเป็นตัวอย่าง (Model) ให้ดูว่าควรจะใช้ภาษา (verbal) และท่าทาง (non - verbal) ซึ่งรวมถึงการใช้การประสานสายตา (eye contact) แสดงสีหน้า (facial expression) การวางตัว (body posture) เป็นต้น อย่างไรบ้าง และมีการอภิปราย

- ให้สมาชิกไปฝึกหัดทำเป็นการบ้าน คือ

๑) ให้ฝึกการใช้การประสานสายตาและแสดงสีหน้าที่หน้ากระจก

๒) จดบันทึกว่าเคยเห็นบุคคลที่แสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม หรือ Assertive

Behavior มากน้อยเพียงใด

session ที่ ๒

- สมาชิกเล่าประสบการณ์ที่ได้รับมาอันเนื่องมาจากการบ้านของครั้งที่แล้วทีละคน และอภิปราย

- ผู้นำในการฝึกและผู้ช่วย เลือกสถานการณ์ที่ง่ายที่สุดของสมาชิกแต่ละคนขึ้นมาและแสดงเป็นตัวอย่าง (Model) ให้ดูเพื่อให้สมาชิกแต่ละคนได้แสดงตามบทบาทของตนเอง หลังจากนั้น สมาชิกอาจจะจับคู่กันเพื่อซ้อมบทบาท (Behavior Rehearsal) ก่อนที่จะแสดงจริง (Role playing) ขณะที่มีการแสดงของแต่ละคน ก็จะใช้เทปบันทึกภาพ (Videotape) บันทึกไว้

- ผู้นำในการฝึกผู้ช่วย และสมาชิกในกลุ่มช่วยกันป้อนกลับ (Feedback) พฤติกรรมที่สมาชิกแต่ละคนแสดงออกไปโดยจะเน้นที่การวางตัว (body posture) และการใช้มือ (hand movements)

- ให้สมาชิกไปฝึกหัดทำเป็นการบ้านต่อ

๑) ฝึกการวางตัว (body posture) และการแสดงท่าทาง (gesture)

๒) ฝึกการแสดงบทบาทในสถานการณ์จริง

๓) จดบันทึกเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เรียกว่า พฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออก

(assertive behavior) ที่ได้ประสบมา

session ที่ ๓

- สมาชิกอภิปรายเกี่ยวกับการแสดงบทบาทในสถานการณ์จริง ๆ ว่าผลเป็นอย่างไร และได้แสดงบ่อยครั้งเพียงใด
- สมาชิกทดลองฝึกในสถานการณ์ที่ ๒ ของแต่ละคนซึ่งเป็นสถานการณ์ที่ยากขึ้นโดยผู้นำในการฝึกและผู้ช่วยหรืออาจจะ เป็นสมาชิกด้วยกันช่วยกันแสดงเป็นตัวอย่าง และฝึกการเขียน Script ด้วยตนเอง และเมื่อแสดงบทบาทจริง ๆ ก็ใช้เทปบันทึกภาพช่วย (Videotape)
- สมาชิกช่วยกันป้อนกลับ (Feedback) พฤติกรรมที่สมาชิกแต่ละคนแสดงออกไป โดยเน้นอยู่ที่น้ำเสียง (vocal tone) และคุณภาพ (quality) ของการใช้น้ำเสียง
- ให้การบ้านเหมือน session ที่ ๒

session ที่ ๔

- เหมือน session ที่ ๓ แต่เป็นการฝึกพฤติกรรมจากสถานการณ์ที่ยากที่สุด
- อภิปราย
- ผู้นำในการฝึกเสนอแนะว่าควรจะทำอย่างไร เพื่อให้ผู้ที่ได้รับการฝึก และมีความกล้าแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมออกมาแล้วได้รักษาระดับของพฤติกรรม เช่นนั้นให้คงอยู่ต่อไป หรือให้มีมากขึ้น (ส่วนรายละเอียดอื่น ๆ อาจดูได้จากภาคผนวก ก.)

๔.๓ ขั้นปิดการทดลอง ผู้วิจัยได้ให้กลุ่มตัวอย่างทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ทำแบบทดสอบ ๓ ชุดเดิมอีกครั้งหนึ่ง และขอให้ผู้เข้ารับการฝึกได้บันทึกความรู้สึกของตนเองว่าได้รับประโยชน์อะไรบ้างจากการเข้ารับการฝึกครั้งนี้และควรจะมีการปรับปรุงวิธีการฝึกอย่างไรบ้างหรือไม่ พร้อมทั้งกล่าวขอบคุณทุกคนที่ได้ให้ความร่วมมือ และได้แจกของที่ระลึกแก่ทุกคน คนละ ๑ ชิ้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำคะแนนจาก "แบบสอบถามความกล้าแสดงออกระดับวิทยาลัย" แบบสำรวจบุคลิกภาพเก็บตัว - แสดงตัว และเครื่องมือวัดค่านิยมทางไมตรีสัมพันธ์ มาวิเคราะห์ตามลำดับดังนี้

๑. หาค่าเฉลี่ย (Means) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของคะแนนก่อนการฝึกและคะแนนหลังการฝึกของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง โดยใช้สูตรดังต่อไปนี้

$$\text{สูตร} \quad \bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนนแต่ละกลุ่ม

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละกลุ่ม

N แทน จำนวนคนในแต่ละกลุ่ม

$$\text{และสูตร} \quad S.D. = \sqrt{\frac{\sum (X - \bar{X})^2}{n-1}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum (X - \bar{X})^2$ แทน ผลรวมของผลต่างระหว่างคะแนนของแต่ละคน กับคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม

n แทน จำนวนคนในแต่ละกลุ่ม

๒. ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของ

๒.๑ คะแนนก่อนการฝึกของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง

๒.๒ คะแนนหลังการฝึกของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง

เพื่อต้องการทราบว่าก่อนการฝึก กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญหรือไม่ และหลังจากที่ฝึกแล้วจะทำให้กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญหรือไม่ และเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเป็น ๒ กลุ่ม ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกัน (Independent Samples) ดังนี้ จึงใช้สูตรดังนี้

$$\text{สูตร} \quad t = \frac{\bar{X}_2 - \bar{X}_1}{\sqrt{\left(\frac{(n_1-1)s_1^2 + (n_2-1)s_2^2}{n_1 + n_2 - 2}\right) \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2}\right)}}$$

ชั้นแห่งความเป็นอิสระ $df = n_1 + n_2 - 2$

เมื่อ \bar{X}_1, \bar{X}_2	แทน	คะแนนเฉลี่ยก่อนการฝึก/หลังการฝึกของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองตามลำดับ
S_1^2, S_2^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนก่อนการฝึก/หลังการฝึกของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองตามลำดับ
n_1, n_2	แทน	จำนวนคนในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ตามลำดับ

๓. ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนการฝึกและหลังการฝึกของกลุ่มทดลอง เพื่อต้องการทราบว่า หลังจากที่ถูกกลุ่มทดลองได้รับการฝึกแล้วจะทำให้คะแนนหลังการฝึกมากกว่าหรือน้อยกว่าก่อนการฝึกอย่างมีนัยสำคัญหรือไม่ และเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างนี้ เป็นกลุ่มเดียวกัน แต่ทดสอบ ๒ ครั้ง (Dependent Samples) ดังนั้นจึงใช้สูตร ดังนี้

$$t = \frac{\bar{X}_2 - \bar{X}_1}{\sqrt{\frac{\sum d^2 - \frac{(\sum d)^2}{n}}{n(n-1)}}$$

ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (df) = n-1

เมื่อ \bar{X}_1, \bar{X}_2 แทน คะแนนเฉลี่ยก่อนการฝึกและคะแนนเฉลี่ยหลังการฝึกตามลำดับ

$\sum d$ แทน ผลรวมของผลต่างระหว่างคะแนนก่อนการฝึกและคะแนนหลังการฝึกแต่ละคู่

n แทน จำนวนคนในแต่ละกลุ่ม

๔. เปิดตารางแสดงค่าวิกฤตของ t-distribution (one-tailed test) ที่ระดับนัยสำคัญ .๐๑